

Implementering af folkeskolereformen

Bilag: Status på implementeringen af folkeskolereformen i København 2015

Indhold

Bilag: Status på implementeringen af folkeskolereformen i København 2015	1
Indledning	3
Hvorfor denne status?	3
Forandringen tager tid	4
Synlig Læring	5
Elevernes læring og læringsmål	5
Teamsamarbejde	7
Samarbejde mellem lærere og pædagoger	9
Faglig ledelse	10
Ledelsesfokus og -opfølgning på fokuspunkter	10
Feedback til lærerne	11
Forældreinddragelse	14
Udvikling af skolebestyrelsernes rolle	14
Udvikling af det generelle forældresamarbejde	14
Brugerportalsinitiativet	16
En varieret skoledag	18
Åben Skole	18
Bevægelse	18
Lektiehjælp og faglig fordybelse	19
Understøttende undervisning	19

Udgivet af

Børne- og Ungdomsforvaltningen
Gyldenløvesgade 15

Tekst: Center for Policy

www.kk.dk

Indledning

Hvorfor denne status?

Folkeskolerne i København har i november 2015 gennemført en elektronisk spørgeskemaundersøgelse, hvor skolerne har evalueret deres arbejde med de fire politisk besluttede fokuspunkter for implementeringen af folkeskolereformen. Den første selvevaluering blev gennemført i november 2014, og dannede baggrund for sidste års statusrapport på folkeskolereformen. Denne statusrapport følger op på udviklingen siden sidst og skuer fremad i forhold til det videre implementeringsarbejde.

De fire fokuspunkter for implementeringen af folkeskolereformen i København:

- Elevernes læring og læringsmål som omdrejningspunkt i en ny, længere skoledag
- Udviklingen af teamsamarbejde mellem medarbejdere (herunder de pædagoger, der knyttes til skolen) med elevernes læring og læringsmål som omdrejningspunkt
- Vægt på faglig ledelse, hvor skoleledelsen kommer tættere på teamenes pædagogiske overvejelser og valg, og er med til at understøtte et klart fokus på elevernes læring
- Forældrenes ressourcer skal udnyttes, og de skal via skolebestyrelsen være med til at sætte den nye retning med fokus på læring og læringsmål for den enkelte skole

Selvom det politiske fokus er udspecificeret til fire områder, er det afgørende at betragte implementeringen af reformen som én samlet integreret indsats med det formål at gøre en god folkeskole endnu bedre.

I 2014 var selvevalueringen frivillig, og der deltog 64 skoler. I 2015 har selvevalueringen været obligatorisk, og 67 skoler har udfyldt ud af 70 skoler i alt. Denne status bygger på viden og resultater fra selvevalueringen sammenlignet med resultaterne fra sidste år. Her har skolerne angivet, hvilket trin på en 4-trinsskala de befinder sig på. Trin 1 viser fx, at skolerne er "i gang med planlægningen" af den pågældende indsats, og trin 4 viser, at de har "integreret indsatsen i praksis". Derudover har skolerne haft mulighed for at skrive uddybende kvalitative kommentarer.

Dertil kommer viden fra de årlige kvalitets- og supportsamtaler i november-februar, suppleret med praksiserfaringer fra skolerne og det faglige implementeringsteam (FIT). Endelig sammenlignes nogle af resultaterne med KL's seneste undersøgelse fra efteråret 2015 vedrørende implementeringen af folkeskolereformen.¹

¹ http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_75938/cf_202/KL_skoleforvaltningsundersogelse_2015.PDF

Forandringen tager tid

Denne status på implementeringen af folkeskolereformen i København viser, at alle skolerne arbejder hårdt og målrettet med reformens elementer og generelt er i en positiv udvikling. Reformen er samtidig en meget stor omstilling for skolerne. Det ved vi også fra andre lande, der har gennemført store reformer på skoleområdet, herunder Ontario i Canada. Her er erfaringerne, at man først kan se tydelige resultater efter minimum 3-5 år. Statussagen viser dermed også, at det er en omfattende forandring, som tager tid og kræver mange kræfter lokalt.

Det er et langt sejt træk, som skal understøttes af et flerårigt fokus lokalt, i forvaltningen og politisk. Det stiller store krav til skolens ledelse og medarbejdere, der skal oparbejde nye kompetencer og indarbejde nye rutiner i hverdagen. Det stiller også store krav til elever og forældre, der skal vænne sig til de mange forandringer i hverdagen. Realiseringen af intentionerne med reformen kræver, at alle i og omkring skolen samarbejder om at lykkes med at skabe forandringen, og dermed indfri de tre nationale mål:

- 1) Alle skal blive så dygtige, som de kan
- 2) Styrke tilliden til og trivslen i folkeskolen
- 3) Mindske betydningen af social baggrund ift. faglige resultater

Der er generelt forskel på, hvor langt alment skoler og specialskoler er med implementeringen af reformen, idet specialskolerne på nogle områder har arbejdet med reformelementerne længe før reformen, eksempelvis i forhold til læringsmål, og på andre områder er længere fra reformens intentioner, eksempelvis i forhold til at arbejde databaseret.

På baggrund af tilbagemeldinger fra skoleledelserne ved sidste selvevaluering er nogle af spørgsmålsformuleringerne justeret, så de er mere præcise og lettere at fortolke. Det kan have betydning for besvarelserne, og enkelte skoler giver udtryk herfor i de kvalitative kommentarer. I de tilfælde, hvor spørgsmålet er justeret, er det tidligere spørgsmål angivet i en fodnote.

En anden årsag til, at udviklingen kan se anderledes ud end forventet, er, at skoleledelserne i år er blevet opfordret til at inddrage forskellige interessenter, så som medarbejdere, elever og skolebestyrelsen, under besvarelsen. Det må derfor formodes, at svarerne er mere retvisende for den samlede skoles arbejde med reformen.

Synlig Læring

Synlig læring er ét af de fire faglige fokuspunkter for implementeringen af folkeskolereformen i København. Synlig læring indebærer et fokus på elevernes læring og tydelige læringsmål som omdrejningspunktet i en ny, længere og mere varieret skoledag.

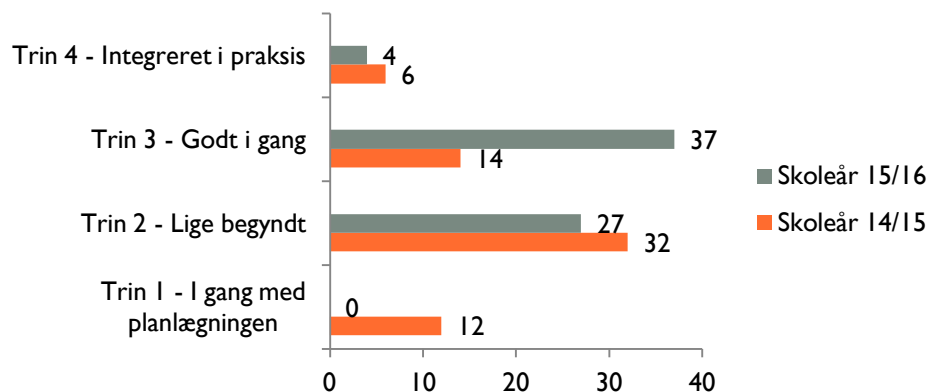
Resultaterne af selvevalueringen i 2015 viser, at skolerne prioriterer arbejdet med elevernes læring og læringsmål højt, hvilket også afspejles i prioriteringen af arbejdet med teamsamarbejde, hvor elevernes læring er i fokus. KL's undersøgelse indikerer ligeledes, at kommunerne generelt prioriterer den målstyrede undervisning og teamsamarbejdet.

Elevernes læring og læringsmål

I forhold til sidste skoleår er der nu markant flere skoler, der er godt i gang med at arbejde med faglige læringsmål, der er synlige og kendte af eleverne:

”Den løbende feedback til eleverne kan i højere grad systematiseres i fagteamene, men læringsmålene præsenteres og diskuteres med eleverne før et forløb og evalueres efter et forløb.”

Der arbejdes med faglige læringsmål, der er synlige og kendte af eleverne

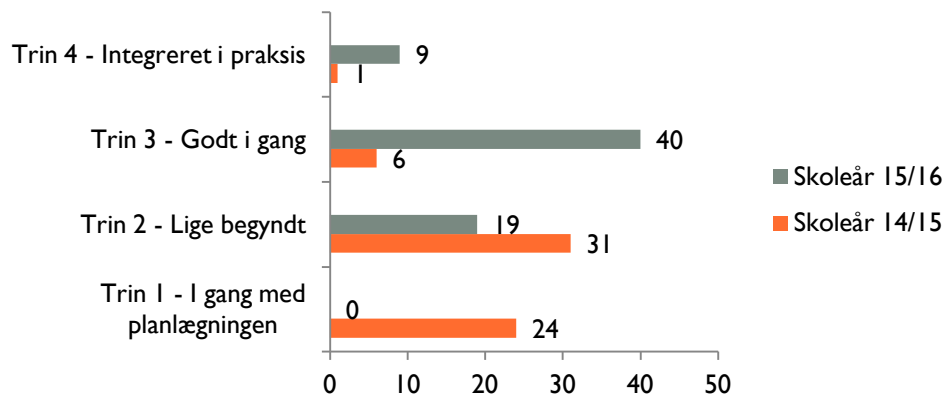

Skoleår 14/15: N = 64. Skoleår 15/16: N = 68²

På størstedelen af skolerne er der sammenhæng mellem målene fra Forenklede Fælles Mål og de konkrete læringsmål for det enkelte forløb. Ingen skoler er kun i gang med planlægningen, og nogle skoler har allerede integreret arbejdet i praksis.

² Der arbejdes med individuelle faglige læringsmål for eleverne

Der er sammenhæng mellem målene fra Forenklede Faglige Mål og de konkrete læringsmål for det enkelte forløb

Skoleår 14/15: N =62. Skoleår 15/16: N =68³

Alle skoler i København får uddannet tre didaktiske vejvisere på mellemtrinnet i A.P. Møller projektet *Læring der ses*. Formålet hermed er at øge elevernes læring gennem udvikling af mere inkluderende og differentierede læringsfællesskaber. Skolerne har taget godt imod projektet, og arbejder med at udnytte de didaktiske vejviseres kompetencer bedst muligt. Det kommer bl.a. til udtryk i et fokusskift:

”Der har været en tydelig udvikling fra ”hvad skal vi lave?” til ”hvad skal vi lære?”

Arbejdet med læringsmål er stadigvæk forholdsvis nyt på de fleste skoler for både lærere, lærerteam, ledelse og elever, og det tager tid at få arbejdet med læringsmål integreret i praksis.

Vi ved fra bl.a. kvalitets- og supportsamtalerne og det faglige implementeringsteam, at skolerne har prioriteret arbejdet med læringsmål højt, men det til trods svarer blot fire skoler, at arbejdet er en integreret del af praksis. Der er en række potentialer i en systematisk tilgang til arbejdet med læringsmål. Det gælder særligt i forhold til undervisningsdifferentiering, klasseledelse og inkluderende læringsmiljøer, hvilket kan have stor effekt på de nationale mål om at få dygtigere elever og mindske forskellen mellem de dygtigste og svageste elever.

Derfor er det vigtigt med et fortsat fokus herpå og support til at realisere potentialerne. Besvarelsenerne vidner om, at det er en omstilling, der tager tid og at der fortsat er behov for fokus og support. For at understøtte arbejdet med læringsmål yderligere opretter forvaltningen et kompetencecenter i samarbejde med en skole, der skal være specialiseret inden for inkluderende læringsmiljøer, og således være i stand til at give praksisnær support til andre skoler.

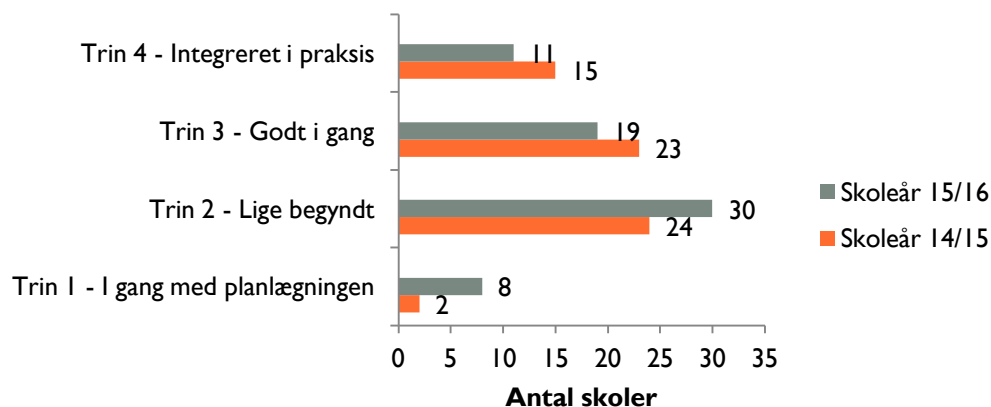
³ Eleverne inddrages i formuleringen af faglige læringsmål

Teamsamarbejde

Det er ikke nyt for skolerne at arbejde i team, men med reformen skal teamsamarbejdet udvikles hen mod et fokus på didaktiske, faglige temaer og fælles forberedelse. Derudover skal lærere og pædagoger arbejde tættere sammen omkring elevernes læring, hvorfor det er væsentligt, at pædagogerne også indgår i teamsamarbejdet. Teamsamarbejdet er både en forudsætning for udviklingen af den moderne folkeskole, men ligeledes en måde at påvirke den enkelte lærer og pædagogs faglige selvforståelse og professionsudvikling i forhold til planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen.

Udvikling af teamsamarbejdet på skolerne er overordnet set i en positiv udvikling sammenlignet med sidste år. I forhold til om skolens team samarbejder om fælles strategier til opstilling af læringsmål og opfølgning på elevernes udbytte er udviklingen dog negativ, som det fremgår nedenfor.

Skolens team samarbejder om fælles strategier til opstilling af læringsmål og opfølgning på elevernes læringsudbytte

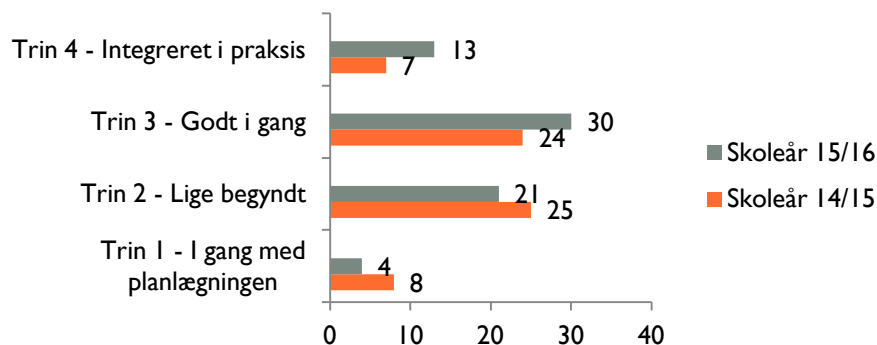
14/15: N =64 Skoleår 15/16: N =68⁴

En forklarende faktor her, kan være at spørgsmålet er omformuleret fra sidste års selvevaluering. Således kan det antages, at fælles strategier for elevernes læringsudbytte kræver et stærkere samarbejde end blot opstilling af faglige læringsmål.

Der er sket en lille positiv udvikling i forhold til, hvorvidt de Forenklede Fælles Mål danner rammen om og er styrende for teamenes arbejde med at formulere læringsmål for de konkrete forløb.

⁴ Skolens team samarbejder om opstilling af faglige læringsmål og opfølgning på læringsudbytte

Det er de Forenklede Fælles Mål, der er rammen om og styrende for teamenes arbejde med at formulere læringsmål for de konkrete forløb

Skoleår 14/15: N =64. Skoleår 15/16: N =68⁵

18 skoler har gennemført en teamkoordinatoruddannelse med det faglige implementeringsteam. Formålet med uddannelsen er at styrke skolens mulighed for at arbejde strategisk med skoleudvikling gennem teamsamarbejde, så teamene bliver en effektiv og kvalificeret organisatorisk enhed med udgangspunkt i en systematisk tilgang til elevernes læring. Flere steder kobles udviklingen af teamene til udvikling af skoleledelsesteam i forhold til at praktisere distribueret ledelse⁶. Ud fra en erkendelse af, at udvikling af teamene netop kræver et øget ledelsesfokus:

”Vores teamkoordinatorer har i efteråret været på en lokalt tilrettelagt uddannelse, hvor de blandt andet har arbejdet med møde- og læringsledelse med henblik på at få elevernes læring til i højere grad at være styrende for teammøders indhold.”

I forbindelse med kvalitets- og supportsamtalerne sidste år gav flere skoleledere udtryk for, at der var behov for praksisnær support målrettet enkelte team, som endnu ikke fungerede optimalt. Derfor har både det faglige implementeringsteam og de faglige fyrtårne haft mange forløb med det fokus. Selvom udviklingen i forhold til teamsamarbejdet generelt er positiv, vurderes det, at der fortsat er behov for at fokusere den praksisnære support fra forvaltningen:

”Det er en stor opgave at ændre en praksis, der har været grundfæstet i mange år, hvor teamsamarbejdet i høj grad har været et rum, hvor der blev koordineret, planlagt og drøftet børn i vanskeligheder. Der skal derfor fortsat være fokus på, at teamet skal udvikle og videndele omkring gode læringsmiljøer og undervisning.”

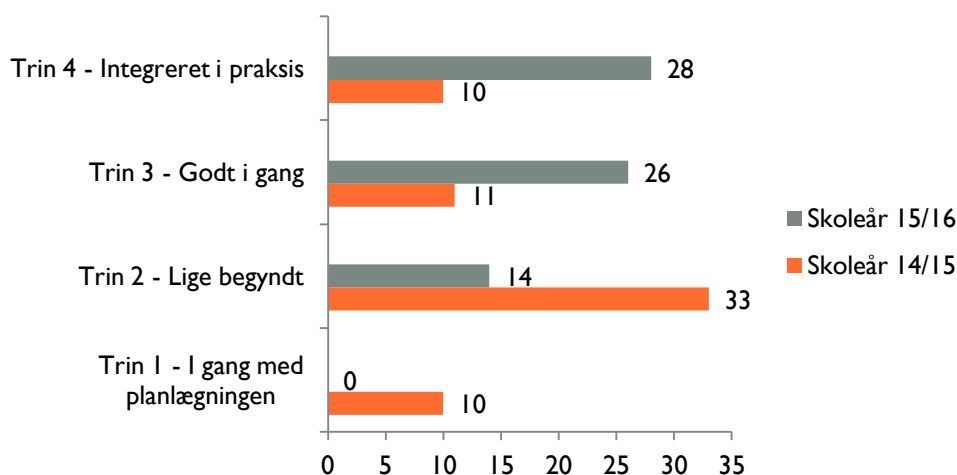
⁵ Skolens team tager i arbejdet med at formulere faglige læringsmål afsæt i nye Fælles Mål

⁶ Distribueret ledelse indebærer, at ledelse ses som et kollektivt anliggende, som involverer medlemmer, ressourcer og fagprofessionelle i øvrigt. Ledelse er altså ikke alene koblet til skolelederen som person og på specifikke personlige egenskaber eller ledelsesstile, men i højere grad på ledelse af selvledende medarbejdere og ledere af læreprocesser i klasserummet (Robinson 2015).

Samarbejde mellem lærere og pædagoger

Udviklingen af pædagogerne og lærernes samarbejde om elevernes faglige udvikling er meget positiv sammenlignet med sidste år. Ved sidste selvevaluering var halvdelen af skolerne lige begyndt, men nu er langt størstedelen af skolerne enten godt i gang eller har samarbejdet integreret i praksis. At dømmes ud fra KL's undersøgelse er Københavns Kommune tilsyneladende længere fremme end landsgennemsnittet, idet udviklingen i forhold til pædagogernes opgaver i skolen generelt er mindre god og indebærer mere grundlæggende udfordringer på landsplan.

Pædagoger og lærere samarbejder om elevernes faglige udvikling

Skoleår 14/15: N =64. Skoleår 15/16: N=68

I forbindelse med kvalitets- og supportsamtalerne sidste år gav mange skoleledere udtryk for, at der var behov for at arbejde med pædagogernes faglige selvforståelse og identitet, såvel som samarbejdet med lærerne. Resultaterne af året selvevaluering viser, at flere skoler er kommet rigtigt langt netop indenfor dette område. Forvaltningen har på vegne af en række skoler ansøgt ministeriet om midler til yderligere udvikling af lærer/pædagogssamarbejdet om en varieret skoledag, og fået midlerne til en indsats i næste skoleår på de pågældende skoler.

I den første selvevaluering fremgik det desuden af skoleledernes kommentarer, at team-samarbejdet i høj grad var udfordret af tidsmangel og logistiske udfordringer, særligt i forhold til samarbejdet med det pædagogiske personale. Her var der stor vægt på, at det var udfordrende for samarbejdet at finde ind til det faglige sammenspil i forhold til elevernes læring. I selvevalueringen fra 2015 fylder udfordringerne med tidsmangel og logistik mindre. Det vidner om, at skolerne nu har haft ro til at øve sig i at få puslespillet og planlægningen til at gå op. Det forventes endvidere, at den ny fritidsstruktur vil have en positiv indflydelse på dette også.

”Pædagoger og lærere arbejder tæt sammen og de tydeliggør overfor eleverne, hvornår der er tale om henholdsvis bevægelse, understøttende undervisning og læringsmål.”

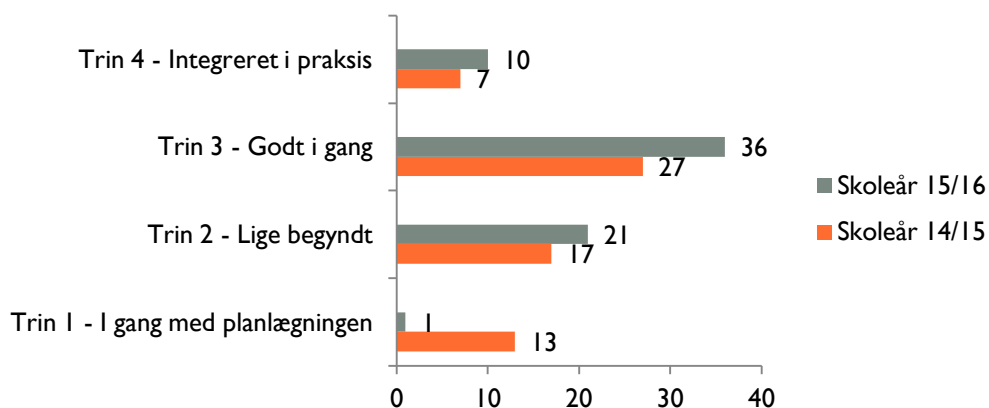
Faglig ledelse

I København har vi dygtige skoleledere, der arbejder ambitiøst med at implementere folkeskolereformen på de københavnske folkeskoler. Folkeskolereformen stiller dog nye og skærpede krav til skoleledelsens rolle, som en helt central nøgle til at lykkes med denne forandring. Derfor arbejdes der med en styrkelse af den faglige ledelse bl.a. med skoleledelsesprofilen, som en langsigtet strategisk udvikling af skoleledelse i København.

Ledelsesfokus og -opfølgning på fokuspunkter

Sammenlignet med sidste år er der en generel positiv udvikling, da godt og vel alle skoler er længere med implementeringen. Kun én skole er i gang med planlægningen, mens over halvdelen af skolerne er godt i gang.

Ledelsen har lagt en strategi, der sikrer ledelsesfokus og -opfølgning på de fire faglige fokuspunkter i Folkeskolereformen

Skoleår 14/15: N =64⁷. Skoleår 15/16: N =68

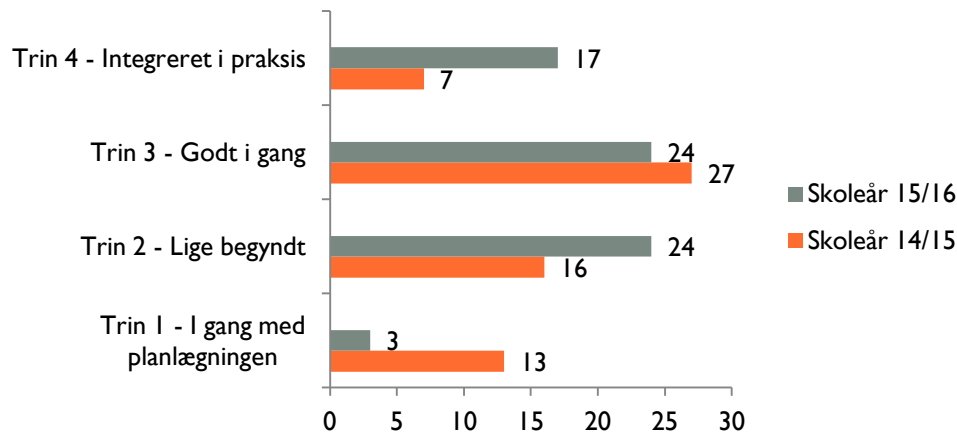
Resultaterne peger i retning af, at de forskellige ledelsesteam siden sidste år har opprioriteret at arbejde strategisk med de fire fokuspunkter. Af de kvalitative kommentarer fremgår det som tidligere nævnt, at især synlig læring og teamsamarbejde er et centralt fokusområde hos ledelsen:

”Skolen indførte sidste skoleår de faglige fokussamtaler som koncept til faglig ledelse. Vi havde fokus omkring netop synlig læring og teamsamarbejde ved de to samtaler med hvert årgangsteam. Det var en vellykket start, som vi arbejder videre på.”

⁷ Ledelsen har lagt en strategi, der giver ledelsesfokus og – opfølgning på de fire faglige hovedtemaer i Folkeskolereformen

Feedback til lærerne

Skoleledelsen anvender forskellige typer data i sin feedback til lærerne og teamene*

Skoleår 14/15: N =63⁸. Skoleår 15/16: N =68

*(Herunder data fra nationale test, trivselsmålinger mm. og andre typer af data fx observation af undervisningen)

Skoleledelserne er generelt i en positiv udvikling i forhold til at anvende forskellige typer af data, både kvantitative og kvalitative, i deres feedback til lærerne og teamene. Der er kun tre skoler, der er i gang med planlægningen, og en fjerdedel af skolerne har allerede integreret anvendelsen af data i deres praksis:

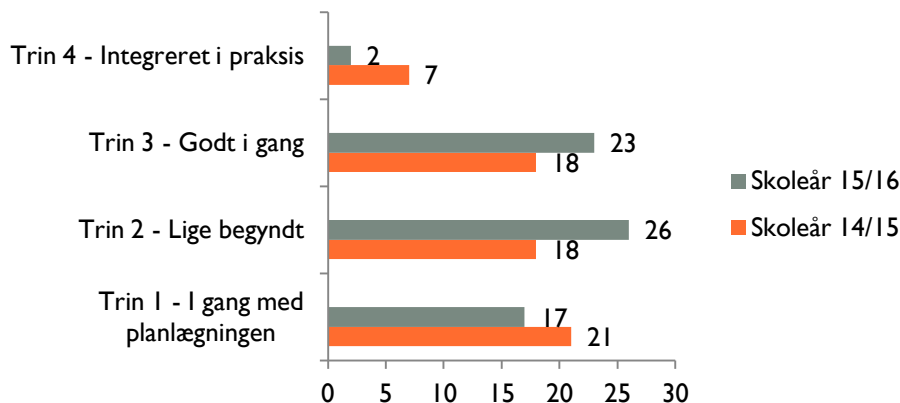
”Som en del af opfølgningen af det faglige niveau på årgangene, dokumenteres dette gennem de data, vi har til rådighed, herunder karakterer, nationale test, elevsammensætningen på årgange, elevernes ud- og indsigning, elevernes baggrund, trivselsmålingen samt øvrige test.”

Det ser dog ud til, at der er betydelige forskelle i både måden og omfanget, hvormed skoleledelserne anvender data i deres feedback. For nogle skoler kræver anvendelsen af data en større omstilling end andre, og især specialskolerne er udfordrede, da de ikke har adgang til de samme typer data som alment skolerne. Dette vil derfor være et fokuspunkt fremover. To ud af tre skoler, der kun er i gang med planlægningen, er således specialskoler:

”Vi mangler data indenfor specialområdet, da vores elever ikke kan benytte nationale tests og trivselsmålinger.”

⁸ Skoleledelsen anvender data i sin feedback til lærerne og teamene (Københavnbarometeret, nationale test, øvrige test mm.)

Ledelsen giver teamene systematisk sparring, feedback og feedforward på undervisningskvaliteten

Skoleår 14/15: N =64⁹. Skoleår 15/16: N =68

Siden sidste selvevaluering er der ikke sket en nævneværdig udvikling i forhold til, hvorvidt ledelserne giver teamene systematisk sparring, feedback og feedforward på undervisningskvaliteten. Over halvdelen af skolerne er enten i gang med planlægningen eller kun lige begyndt.

Spørgsmålet er dog blevet omformuleret siden sidste år jf. fodnoten. Der er nu tale om "systematisk sparring", hvilket kan siges at være en indsnævring af spørgsmålet. Omformuleringen kan være en del af forklaringen på det faldende antal skoler (fra syv til to), der har arbejdet integreret i praksis. Sparring samt feedback og feedforward anses imidlertid som et centralt fokusområde hos ledelserne at dømme ud fra de kvalitative kommentarer:

"Ledelsen observerer alle medarbejdere to gange årligt med udgangspunkt i fokus på synlig læring. Der gives feedback og feedforward både individuelt, men også på de efterfølgende faglige fokussamtaler, som alle klasser deltager i."

Arbejdet med feedback er netop et af seks parametre, som de didaktiske vejvisere uddannes til i projektet *Læring der ses*. Det kræver dog en markant ændring i ledelsesopgaven at komme endnu tættere på kerneopgaven, og det kan også være en forklaring på udviklingen, ligesom der er mange praktiske opgaver for skoleledelsen:

"Lærerne efterlyser feedback på deres kvalitet i undervisningen, og det er ledelsens opgave at systematisere dette arbejde og gøre plads til det i en travl hverdag, og hvor der efterlyses ledelse på rigtig mange andre felter af skolens liv."

På det overordnede plan peger både det kvalitative og kvantitative datamateriale i retning af en kulturændring, hvor skoleledelserne er godt i gang med at få reformens fokus på læring, læringsmål, feedback og feedforward ind under huden:

"Det er en udfordring at skabe den kulturændring i ledelsen, at ledelsesopgaven ER lærernes læring, elevernes læring, og foregår i klasserummet samt i feedbacksamtaler med lærerne."

⁹ Ledelsen giver teamene konstruktiv og fremadrettet feedback på kvaliteten af undervisningen

Det forventes, at Læring der ses' fokus på observation og feedback frem til sommerferien ligeledes vil influere positivt på denne udvikling. Ligesom den kulturforandring, der er i gang med at praktisere distribueret ledelse, hvor medlemme, ressourcepersoner og fagprofessionelle i øvrigt også giver sparring og feedback på undervisningens kvalitet, forventes at påvirke udviklingen positivt.

I efteråret 2015 er der lokalt i områderne etableret læringsnetværk for skoleledelser, hvor de enkelte ledelsesteam deler og udveksler erfaringer om faglig ledelse. Læringsnetværkene er både med til at løfte skoler, der ikke er så langt med implementeringen, og bakke yderligere op om skoler, der er længere fremme. Samtidig er der blevet arbejdet på at få kompetencerne i skoleledelsesprofilen indarbejdet som en del af konceptbeskrivelsen for kvalitets- og supportsamtalerne, så det sikres, at der følges op på udviklingen af kompetencerne.

Derudover gennemføres der i april 2016 en kortlægning af skoleledelsernes kompetencer i forhold til skoleledelsesprofilen som et tilbud til skolerne. Kortlægningen følges op af en udviklingssamtale mellem skoleledelsen og områdechefen, og på baggrund heraf tilbydes målrettet kompetenceudvikling til det enkelte ledelsesteam.

Forældreinddragelse

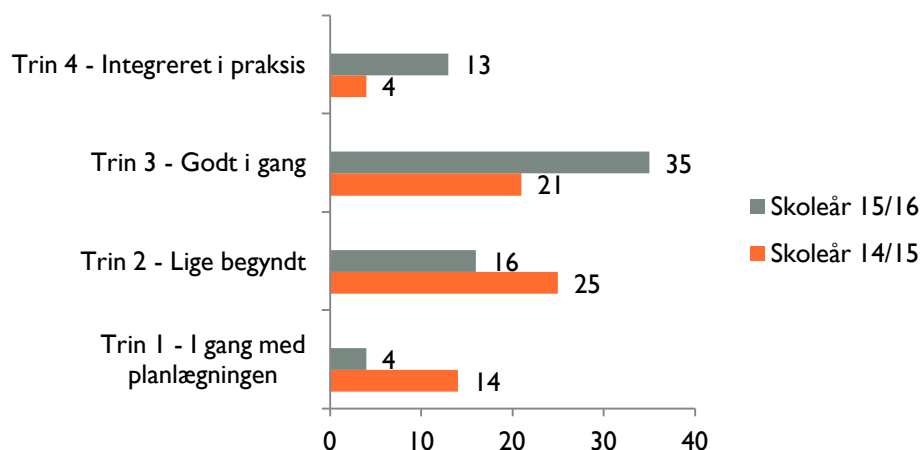
I folkeskolereformen er det ambitionen at styrke skolebestyrelsens rolle og forældrenes involvering i deres børns læring. Forskning viser, at ved at sikre et godt samarbejde mellem skole og hjem er det muligt at forbedre elevernes læringsudbytte. Bl.a. derfor er der i København en ambition om, at forældrenes ressourcer skal inddrages i skolen, og at forældrene via skolebestyrelserne skal være med til at sætte retning med fokus på læring og læringsmål for såvel egne børn som for skolen.

Udvikling af skolebestyrelsernes rolle

Der er gået halvandet år af skolebestyrelsernes valgperiode, og dette års selvevaluering viser, at skolebestyrelserne i samarbejde med skolens ledelse er kommet godt i gang med at udarbejde principper, som skal sætte retning for skolens udvikling. Der er flere skoler end sidste år, som svarer, at de er godt i gang med eller har udarbejdet en ambitiøs retning for udviklingen af skolen:

”Vi har en aktiv skolebestyrelse, hvor vi arbejder løbende med principper og indsatser for skolen. I det sidste år har vi haft et meget stort fokus på at finde nogle nye værdier på skolen, og ikke mindst få dem implementeret gennem inddragelse af skolens interessenter.”

Skolebestyrelsen har i sit arbejde med de nye principper efter folkeskolen sat en ambitiøs retning for udviklingen af skolen

Skoleår 14/15: N =64. Skoleår 15/16: N =68¹⁰

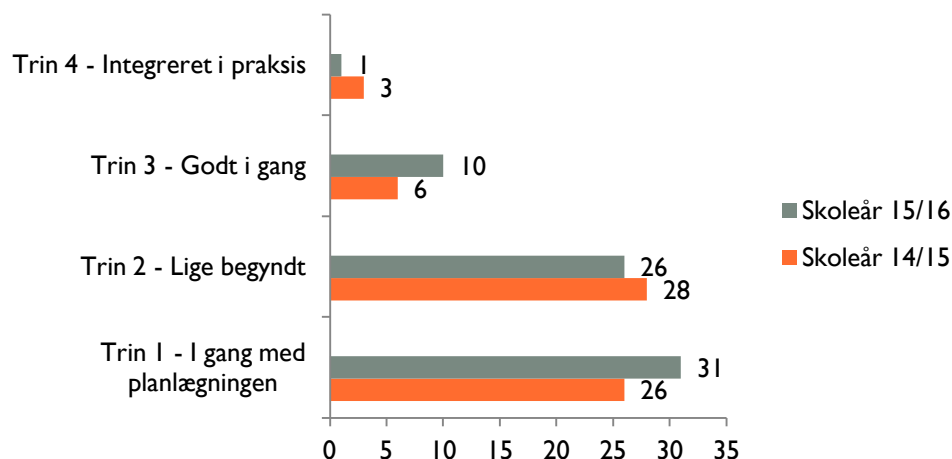
Udvikling af det generelle forældresamarbejde

Der er også fokus på, at forældrenes ressourcer skal inddrages og være med til at styrke elevernes læring og trivsel. Resultaterne af selvevalueringen viser, at inddragelsen af forældrene er et område, som fortsat kræver opmærksomhed og udvikling. Der er således

¹⁰ Skolebestyrelsen har med de nye principper sat ambitiøs retning for udviklingen af skolen

flere skoler i dette års selvevaluering, som oplever, at inddragelsen af forældrenes ressourcer endnu er på et planlægningsstadium.

Forældrenes ressourcer (bl.a. erhversmæssige) inddrages i arbejdet med elevernes faglige udvikling

Skoleår 14/15: N =63. Skoleår 15/16: N =68¹¹

Skolernes vurdering af udviklingen i forhold til at inddrage forældrene systematisk i dialogen om, hvordan de kan bidrage til at styrke elevernes udvikling og læring er lidt mere positiv end sidste år.

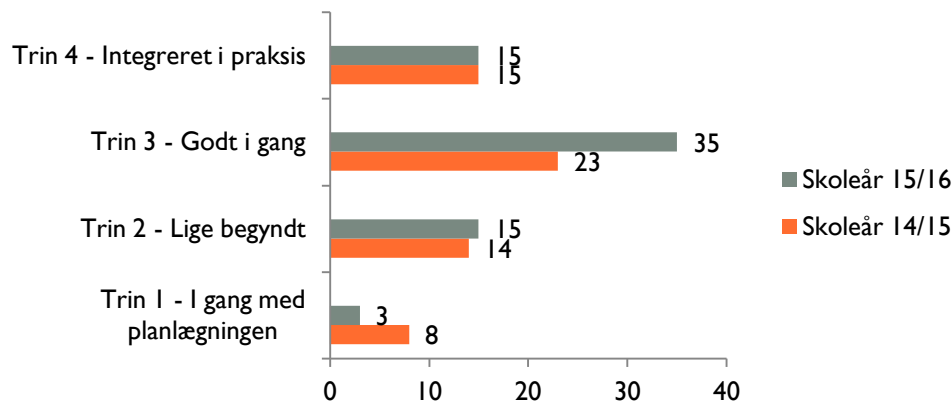
Selvevalueringens resultater i forhold til inddragelse af forældre ligner de andre kommuners vurdering af dette område. Tilsvarende viser KL's seneste undersøgelse, at inddragelse af forældre er det område af reformen, som vurderes at være implementeret i lavest grad.

Flere skoler er ved at oprette forældrebanker, for at inddrage forældrenes ressourcer mere aktivt:

"Vi er på andet år, hvor vi opretter en 'Forældrekompetencebank' – en database, hvor samtlige forældre på nuværende 1. årgang har oplyst, hvilke kompetencer, de hver især kan tilbyde som et supplement til undervisningen."

¹¹ Forældrenes ressourcer (også erhversmæssige) inddrages i arbejdet med elevernes faglige udvikling på klasse- og eller skoleniveau

Forældrene inddrages systematisk i dialogen om, hvordan de kan bidrage til at styrke elevens udvikling og læring

Skoleår 14/15: N =60. Skoleår 15/16: N =68

Selvevalueringen viser, dels at der i forbindelse med folkeskolereformen er mange områder, som kræver medarbejdernes og ledernes opmærksomhed, dels at forældresamarbejdet ikke er det højest prioriterede:

”Skolen har i reformens begyndelse valgt at sætte fokus på teamsamarbejde og synlig læring. Derfor har skolen også truffet det valg, at det systematiske arbejde med inddragelse af forældre må vente til næste skoleår.”

I øjeblikket deltager seks skoler i pilotprojektet ALLE MED, der er finansieret af A.P. Møller Fonden, med det formål at forbedre medarbejdernes kommunikation med og inddragelse af forældrene. Hensigten er, at de gode erfaringer med kompetenceudviklingen skal udbredes til alle byens skoler.

Inddragelse af forældre er dog et fortsat udviklingsområde, hvilket skolernes uddybelser i selvevalueringen afspejler:

”Næste skridt for os i forhold til inddragelse af forældrenes ressourcer er, at vi får skabt endnu bedre rammer for, at forældrene føler sig som en del af skolens hverdag, og de hele tiden ved, hvilke mål eleverne arbejder med.”

Brugerportalsinitiativet

Læringsplatformen og brugerportalsinitiativet forventes at få en positiv betydning for forældreinddragelsen, da det skaber nye muligheder for, at forældrene kan følge bedre med i deres barns læringsmål og progression.

For at være på forkant med implementeringen af læringsplatformen afprøver skolerne forskellige løsninger, inden der skal gennemføres et kommunalt udbud og valg af løsning. I selvevalueringen nævner mange skoler, at læringsplatformen understøtter deres arbejde med synlig læring, og det fylder meget på flere skoler i det kommende arbejde med at styrke elevernes progression. Læringsplatformene forudsætter en omfattende ændring i måden det pædagogiske personale arbejder på både didaktisk og teknisk samtidig med, at en højere grad af digitalisering stiller krav til skolernes it-modenhed:

”I arbejdet med Læringsplatformen (Educa) bliver forældrene en naturlig part i uddannelsesplanen”.

Det er forventningen, at alle skoler har implementeret en læringsplatform i løbet af 2018. Forvaltningen vil have fokus på praksisnær kompetenceudvikling og support til denne implementeringsopgave.

En varieret skoledag

Den varierede skoledag er en ny samlet ramme for mere og bedre undervisning, der skal sikre, at eleverne lærer mere. Intentionen med folkeskolereformen er således dels at give eleverne flere timer i dansk og matematik, dels at gøre skoledagen mere varieret. Den varierede skoledag kommer bl.a. til udtryk ved mere anvendelsesorienteret undervisning, samarbejde med eksterne via åben skole, mere bevægelse, lektiehjælp og faglig fordybelse samt samarbejde mellem lærere og pædagoger - særligt i forhold til den understøttende undervisning.

Åben Skole

I København er den åbne skole bl.a. organiseret via et netværk af åbenskole-ambassadører på alle skoler og en åbenskole-portal. Portalen fungerer som et dynamisk, formidlende bindeled mellem skoler og diverse eksterne læringstilbud. Herved samles de centralt indkøbte eksterne læringstilbud ét sted, så skolens medarbejdere lettere kan danne sig et overblik over de mange muligheder og tilmelde sig aktiviteter. Der er udbudt ca. 3.500 læringsforløb i skoleårene 2014/2015 og 2015/2016, som skolerne gratis kan tilmelde sig efter først til mølle princippet.

Derudover indgås ca. 150 samarbejdsforløb mellem skoler og foreninger om året, hvilket svarer til at mere end 1/6 af alle elever gennemsnitligt får glæde af samarbejdet.

Bevægelse

Bevægelse skal integreres i skoledagen med gennemsnitligt 45 minutter, fordi det styrker elevernes motivation, læring og sundhed. Arbejdet med den daglige bevægelse er et af de reformelementer, som skolerne generelt ikke har arbejdet så systematisk med sammenlignet med eksempelvis teamsamarbejde og læringsmål.

Eleverne efterspørger generelt mere bevægelse, for at gøre de længere skoledage mere varierede. Dette er bl.a. kommet til udtryk på Ungdomspolitikerdagen i november 2015, og det er også den tilbagemelding, som Københavns Fælles Elevråd får fra skolerne.

Skolerne griber den daglige bevægelse forskelligt an. Nogle skoler har primært tænkt bevægelse ind i den understøttende undervisning, mens andre skoler arbejder med at integrere bevægelse i den fagopdelte undervisning. Bevægelse kan således både fungere som en del af fagene, som aktive pauser, som idræt og motion og som andre aktiviteter, der understøtter elevernes læring.

Forvaltningen har udarbejdet en bevægelsesaktiv inspirationsportal, move@school, som er koblet op på de Forenklede Fælles Mål. Portalen rummer inspirationsmateriale til, hvordan skolerne kan integrere bevægelse i den fagfaglige undervisning på en nem og lærerig måde. Der er også udarbejdet en vejledning til skoleledelserne.

Forvaltningens forskellige supportinitiativer består derudover af praksisnær support ved det faglige implementeringsteam, en bevægelsesdag for elevrådsrepræsentanter i samarbejde med Københavns Fælles Elevråd samt bevægelseskit og synlige tiltag ude på skolerne. Derudover vil forvaltningen oprette et kompetencecenter i samarbejde med en skole, der er specialiseret indenfor bevægelse og idræt, hvormed skolen kan give praksisnær support til andre skoler. Fremover vil forvaltningen fortsat have fokus på at supportere

skolerne, så de får nye idéer og inspiration til bevægelsesdelen, herunder hvordan de bedst organiserer bevægelse.

Lektiehjælp og faglig fordybelse

Efter folketingsvalget i sommeren 2015 er reglerne vedrørende lektiehjælp og faglig fordybelse ændret, så det er en obligatorisk og integreret del af skoledagen. Herved er skolerne ikke længere nødt til at ligge lektiehjælpen i ydertimerne. Udmøntningen er op til skolerne selv, og skolerne arbejder derfor med forskellige modeller og strukturer for netop lektiehjælp og faglig fordybelse. Forvaltningen supporterer skolerne med oplysninger om de lovgivningsmæssige rammer, inspiration, vejledning og videndeling.

Understøttende undervisning

Udmøntningen af understøttende undervisning er ligesom lektiehjælp og faglig fordybelse op til skolerne selv. Derfor arbejder skolerne også her med forskellige modeller og strukturer, som det ligeledes fremgår af de kvalitative kommentarer:

”På mellemtrinet og i udskolingen er en stor del af den understøttende undervisning tillagt faglærerne med det formål at understøtte fagspecifikke læringsmål. I indskolingen er den understøttende undervisning tilrettelagt med fokus på læringsparathed igennem samarbejde, trivsel og fordybelse.”

Forvaltningen supporterer skolerne ved at indsamle og videreformidle eksemplariske læringsforløb.